

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1903. Första Kammaren. N:o 19.

Lördagen den 28 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Justerades protokollet för den 21 i denna månad.

Anmäldes och bordlades lagutskottets utlåtanden:

n:o 29, i anledning af väckta motioner om skrifvelse till Konungen angående ändring i vissa delar af landstingsförordningen; och

n:o 30, i anledning af väckt motion i fråga om skyldigheten att bidra till organists aflöning.

Upplästes följande till kammaren inkomna protokoll:

År 1903 den 27 februari sammanträdde de valmän, som af kamrarna fått i uppdrag att utse revisorer och revisorssuppleanter för granskning af riksbankens afdelningskontors i orterna räkningskontor och förvaltning, för att, sedan anmäldt blifvit, att af de personer, som den 13 innevarande månad utsetts till revisorer och suppleanter för granskning af riksbankens afdelningskontors i Östersund räkningskontor och förvaltning, revisorerne fördelningsläkaren O. E. L. Warodell och f. d. riksdagsmannen Gustaf Ericsson i Mycklegård samt suppleanterne majoren friherre G. M. C. Fleetwood, apotekaren H. J. Wikander och inspektoren G. Myrin förklarad sig hindrade att delta i ifrågavarande revision, företaga val af två revisorer och tre suppleanter i deras ställe; och befunnos, efter valens slut, hafva blifvit utsedde till

revisorer efter herrar O. E. L. Warodell och Gustaf Ericsson i Mycklegård:

herr von Stapelmohr, K. J., borgmästare, Östersund, med 42 röster,
» Nordin, Måns, grosshandlare, Östersund,..... » 42 » ;

Första Kammarens Prot. 1903. N:o 19.

suppleanter efter herrar friherre G. M. C. Fleetwood, Hj. Wikander och O. Myrin:

herr <i>Kjelsson, A.</i> , länsman, Offerdal,	med 36 röster,
» <i>Groth, E. F.</i> , öfverjägästare, Östersund	» 36 »
» <i>Andersson, Olof</i> , trävaruhandlare, Brunflo,	» 36 » ;

sedan beslutats, att kvarstående suppleanten landstingsmannen E. O. Engström i Bispgården skulle blifva förste suppleant samt ordningen mellan de nyvalda suppleanterna blifvit genom lottning bestämd.

Olof Melin.
Aug. Henricson.

Knut Åkerberg.
A. Hansson
i Solberga.

Detta protokoll lades till handlingarna; och skulle protokollsutdrag afgå till bankoutsrottet med anmodan till utskottet att låta om dessa val underrätta ej mindre de valde än äfven fullmäktige i riksbanken samt afdelningskontorets styrelse.

Företogs val af sju ledamöter i Riksdagens särskilda utskott n:o 3, till hvars behandling hänvisats Kungl. Maj:ts propositioner n:o 56 och 57; och befunnos, efter valförrättningens slut, därtill hafva blifvit utsedde:

herr <i>Annerstedt</i>	med 86 röster,
» <i>Edström</i>	» 86 »
» <i>Falk</i>	» 86 »
» <i>Tamm, P. G.</i> ,	» 86 »
» <i>Anderson, F. Albert</i> ,	» 85 »
» <i>Nordenfalk</i>	» 85 »
» <i>Sörensson</i>	» 85 » .

Företogs val af fyra suppleanter i Riksdagens förenämnda särskilda utskott n:o 3; och befunnos, efter valförrättningens slut, därtill hafva blifvit utsedde:

herr <i>Petersson, E. Lorentz</i> ,	med 86 röster,
» <i>von Mentzer</i>	» 84 »
» <i>Hummel</i>	» 41 »
» <i>Hügglund</i>	» 40 » .

Företogs val af tjugufyra valmän för anställande af föreskrifna val af dels fullmäktige i riksbanken och riksgaldskontoret, dels ock suppleanter för Riksdagens fullmäktige i nämnda bank och kontor;

och befunnos, efter valförrättningens slut, hafva blifvit till valmän utsedde:

friherre	<i>Alströmer</i>	med 87 röster,
herr	<i>Behm</i>	» 87 »
»	<i>Berg, Gustaf Axel,</i>	» 87 »
»	<i>Berg, Gustaf B.,</i>	» 87 »
»	<i>Bohnstedt</i>	» 87 »
»	<i>Brehmer</i>	» 87 »
»	<i>Ekströmer</i>	» 87 »
»	<i>Grundberg</i>	» 87 »
grefve	<i>von Hallwyl</i>	» 87 »
friherre	<i>Klingspor, Carl,</i>	» 87 »
grefve	<i>Lewenhaupt</i>	» 87 »
herr	<i>Lindgren</i>	» 87 »
»	<i>Lundeberg</i>	» 87 »
»	<i>Lybeck</i>	» 87 »
»	<i>Moberg</i>	» 87 »
»	<i>von Möller</i>	» 87 »
»	<i>Nilsson</i>	» 87 »
»	<i>Nisser</i>	» 87 »
»	<i>Pettersson, Fredrik Emil,</i>	» 87 »
»	<i>Stephens</i>	» 87 »
»	<i>Tham, F. A. Sebastian,</i>	» 87 »
friherre	<i>Trolle</i>	» 87 »
herr	<i>Walin</i>	» 87 »
»	<i>Wester</i>	» 87 »

Företogs val af tio suppleanter för kammarens valmän för anställande af föreskrifna val af dels fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, dels ock suppleanter för Riksdagens fullmäktige i nämnda bank och kontor; och befunnos, efter valförrättningens slut, hafva blifvit till suppleanter för kammarens ifrågavarande valmän utsedde:

herr	<i>Falk</i>	med 68 röster,
»	<i>Dankwardt-Lillieström</i>	» 67 »
»	<i>Hedenstierna</i>	» 67 »
»	<i>Rüderbjelke</i>	» 66 »
friherre	<i>Falkenberg</i>	» 65 »
herr	<i>Sandqvist</i>	» 64 »
»	<i>Nyström, J. F.,</i>	» 64 »
»	<i>Åkerberg</i>	» 63 »
»	<i>Berggren</i>	» 61 »
»	<i>Amilon</i>	» 61 »

sedan ordningen mellan dem, som erhållit lika röstetal, blifvit genom särskilda lottningar bestämd.

Föredrogs ånyo och företogs punktvís till afgörande statsutskottets den 25 och 27 innevarande månad bordlagda utlåtande n:o 26, angående såväl Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag till nya byggnader och anläggningar vid statens redan trafikerade järnvägar som ock inom Riksdagen väckta motioner i ämnet.

*Anslag till
nya byggnader och anläggningar vid statens trafikerade järnvägar.*

Punkten 1.

Herr von Oelreich: Då statsutskottet utan särskild meningskiljaktighet afstyrkt bifall till herr Anderssons i Löfhult motion om anläggande af en järnvägsstation på södra stambanan mellan Vislanda och Liatorps stationer, är det naturligt, att denna motion icke kan tillvinna sig någon vidare uppmärksamhet inom Riksdagens kamrar. Motionen har dock icke varit alldeles oberättigad. Redan sedan flera år tillbaka har stor missbelåtenhet varit rådande bland trafikanterna vid Liatorps järnvägsstation, till hvilken station ett ganska vidsträckt område inom södra Småland är hänvisadt för utförelse af sina produkter, hvilka företrädesvis utgöras af trävaror.

Vid denna station har nämligen utrymmet varit så begränsadt, att trafikanterna måst söka upplagsplatser långt utanför stationsområdet utefter de anfarstsvägar, som leda till stationen på tämligen långt afstånd från densamma. Detta förhållande har väckt tanken på önskvärdheten af en bekvämare förbindelse medelst anläggande af en ny station mellan Vislanda och Liatorp, mellan hvilka stationer afståndet är 18 kilometer. Jag har mig säkert bekant, att vederbörande trafikanter äro beredda att för erhållande af en sådan station ikläda sig ganska stora uppoffringar såväl i afseende på upplåtelse af mark som afven i fråga om tillskott af penningar. Då emellertid Kungl. Maj:t hos Riksdagen gjort framställning om anslag för inköp af mark vid Liatorps station dels i och för utvidgande af spårsystemet där och dels för vinnande af ökad stationsutrymme, ett anslag af 10,500 kronor, är det gifvet att, så vida Riksdagen beviljar detta anslag, en stor del af de olägenheter, hvilka trafikanterna nu äro underkastade, därigenom undanröjes. Om nu detta af trafikanterna framställda förslag, om erhållande af en ny station, medverkat till att järnvägsstyrelsen hos Kungl. Maj:t hemställt om proposition till Riksdagen för erhållande af ifrågasatt anslag, så har tanken på denna station och försöken att åstadkomma densamma icke varit utan verkan.

Det är blott detta jag har velat uttala, då kammaren nu går att fatta sitt beslut om den ifrågasatta utvidgningen, men för öfrigt har jag icke något yrkande att göra.

Efter härmed slutad öfverläggning biföll kammaren hvad utskottet i föreliggande punkt hemställt.

Punkterna 2 och 3.

Hvad utskottet hemställt bifölls.

Föredrogs ånyo bevillningsutskottets den 25 och 27 innevarande februari bordlagda betänkande n:o 15, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition om vissa ändringar i förordningen angående bevillning af fast egendom samt af inkomst den 3 december 1897.

*Om vissa
ändringar i
bevillnings-
förordningen.*

Herr Cavalli: Jag tillåter mig hemställa, att kammaren behagade besluta, att bevillningsutskottets nu förevarande betänkande måtte så föredragas, att de särskilda paragraferna föredragas hvar för sig och i den ordning de i betänkandet förekomma samt att därefter utskottets hemställanden under de olika punkterna företagas till afgörande.

På framställning af herr vice talmannen, som för en stund öfvertagit ledningen af kammarens förhandlingar, beslöts, att förevarande betänkande skulle till behandling företagas punktvis samt punkterna 1 och 2 på det sätt, att däri afsedda paragrafer hvar för sig förekomme till afgörande, och sist utskottets hemställan.

Punkten 1.

Utskottets förslag om vissa ändringar i förordningen angående bevillning af fast egendom samt af inkomst den 3 december 1897.

9 §.

Herr Wester: Jag medgifver villigt, att de förändringar i bevillningsförordningen, hvilka af Kungl. Maj:ts föreslagits, äro ägnade att ställa denna förordning mera i öfverensstämmelse med inkomstskatteförordningen, och jag trodde också vid början af denna frågas behandling, att man skulle kunna föra saken därhän. Men ju mera man tänkte sig in uti de föreslagna förändringarna, desto mer blef man öfvertygad om, att de icke borde antagas, ty en sådan ändring skulle i högst väsentlig grad öka beskattningsmyndigheternas redan förut dryga arbeten, på samma gång de föreslagna förändringarna skulle öka de enskilde skattskyldiges ansvar, besvär och risker samt i många fall komma att minska kommunernas inkomster. Om man tänker sig en bevillningsberedning samlad vid sitt arbete och det gäller ett handelsbolag, som kanske räknar 10 delägare, så kan detta bolag beskattas med en enda summa för hela sin inkomst t. ex. 4,000 kronor. Nu däremot skulle det uppdelas på hvar och en af

*Om vissa
ändringar i
bevilnings-
förordningen.
(Forts.)*

de 10 lottegarne. En sådan uppdelning för naturligtvis med sig, att på många af dessa lottegarne faller blott en obetydlig skattesumma och genom det bevilningsfria afdraget tillskyndas då kommunen en förlust af en del af sina inkomster. Dessutom medför det helt naturligt ett betydligt ökad arbete för beskattningsmyndigheterna, såsom jag förut påpekat. De måste i längderna upptaga alla de olika lottägarne, vare sig dessa nu blifva skattskyldige enligt inkomstskatteförordningen eller icke.

Man kan tänka sig, att, om denna paragraf antages af Riksdagen, blir ett handelsbolag eller ett rederi befriadt från inkomstbevilning, då denna skall fördelas på de olika delägarne. En konkurrent till bolaget, en enskild handlande, får däremot skatta för hela sin inkomst, och då blir gifvetvis följden den, att enskilde handelsmän för att undgå beskattning bilda handelsbolag med tillräckligt stort antal delägare för att fördelningen må kunna ske, och kommunen mister sålunda en del af sina inkomster.

Men det finnes ännu en sak, hvilken inverkar på denna fråga och talar emot förslagets antagande. Låt oss tänka oss en person, som är delägare i ett rederi eller annat enkelt bolag, hvilket under föregående år lämnat en inkomst af 100 kronor per lott, men af vissa orsaker icke gör någon utdelning af årsvinsten, hvilken kan vara behöfelig för något annat bolagets ändamål och sålunda med ett ord afsättes. Detta oakadt måste delägaren skatta för inkomst af 100 kronor per lott, och icke nog härmed, han får icke erlägga denna skatt, där han är mantalsskrifven, utan den skall betalas där rederiet har sitt hemvist eller handelsbolaget drifver sin rörelse. Det kan sålunda inträffa, att en skattskyldig kan få skatta kanske i tio olika kommuner till kronan och kommunen samt därjämte, där han är mantalsskrifven, äfven erlägga inkomstskatt. Detta tror jag skulle medföra så mycken oreda och besvär i många hänseenden, att jag af sådan grund anser mig böra yrka afslag å utskottets hemställan under denna punkt.

Jag vill dock tillägga ännu några ord. Denna förändring skulle föra med sig så mycket besvär och så många svårigheter vid tillämpningen för att nu icke, såsom jag förut sagt, tala om de många fall, då förslagets tillämpning skulle leda till minskning i kommunernas inkomster. Riksdagen har verkligt under de senaste åren aflämnat tillräckligt många stora och ingripande lagförslag till allmänhetens begrundande och efterlefnad. Så hafva vi på några få år fått aktiebolagslagen, lag om handelsregister och om minderårigas arbete, lagar om olycksfallsförsäkring samt om inkomstskatt, och efter utgången af denna riksdag hafva vi säkerligen fått ytterligare förordningar om stämpelskatt, maltskatt o. s. v. Jag tror, att allmänheten kan hafva nog af att studera alla dessa många olika lagar och förordningar, som kunna vara svåra att förstå och ännu svårare att efterlefva, utan att vi ytterligare inveckla våra skatteförhållanden

medelst förändringar, hvilka skulle kunna medföra så många olägenheter som de nu föreslagna.

Jag yrkar därför vördsamt afslag å den nu föredragna 9 §.

*Om vissa
ändringar i
bevillnings-
förordningen.
(Forts.)*

Friherre Trolle: Herr talman! Till en början vill jag förutskicka, att denna fråga är, såvidt jag kan förstå, så obetydlig och en sådan ren bagatell, att det kan vara tämligen likgiltigt, hvilket beslut Riksdagen här kommer att fatta. Men jag har icke dess mindre begärt ordet för att yrka bifall till bevillningsutskottets hemställan, emedan jag, ehuru jag fasthåller vid att i följd af inkomstskatteförordningens provisoriska natur endast nödvändiga förändringar böra i afseende på bevillningsförordningen vidtagas, likvisst anser, att det föreslagna tillägget till denna paragraf, såsom en ren konsekvens af dess nära samband med inkomstskatteförordningen, är i hvarje fall nyttigt och äfven nödvändigt.

Den ärade reservanten sade ju mycket riktigt, att dessa små bolag, som icke äro aktiebolag, skola enligt inkomstskatteförordningen utgöra sin skatt på så sätt, att den fördelas på och utgöres af de särskilda delägarne, under det att bevillningsförordningen har en alldeles motsatt bestämmelse, som föreskrifver att detta lilla bolag skall bevillningstaxeras såsom sådant. Det nu föreslagna tillägget skulle ju då vålla, att dessa små bolagsvinster äfven enligt bevillningsförordningen uttaxerades på de enskilde delägarne, och sålunda skulle ju kunna inträffa, att dessa små delägare därigenom komme i åtnjutande af det bevillningsfria afdrag, som bevillningsförordningen afser att gifva åt vissa skatte kategorier, på samma gång de äfven skulle få en kommunal rösträtt, som de eljest saknade. Jag finner dock, att härutinnan ligger en fördel.

Vidare har sagts, att det skulle vålla taxeringsmyndigheterna betydligt ökade besvär. Medgifves för vissa fall, men icke i allmänhet.

Herr Wester talade endast om rederier, och där kan man möjligen tänka sig detta, om många delägare bo på vidt skilda orter, men jag betraktar saken i det stora hela och tror, att de få delägarne i dessa små bolag i allmänhet bo på den plats, där de drifva sin rörelse, och då vållar det föreslagna tillägget en afsevärd lättnad i stället för ökad besvär för vederbörande taxeringsmyndigheter. Det af herr Wester omtalade fallet är ett undantag enligt mitt förmenande.

Vidare sade herr Wester, att kommunerna skulle i vissa fall lida minskning uti sina inkomster. Ja, äfven det låter ju tänka sig, att en eller annan kommun i följd af detta tillägg möjligen skulle kunna gå miste om några bevillningskronor, men å andra sidan låter det äfven tänka sig, att härigenom tillföras kommunerna nya skatteobjekt, ty genom att denna inkomst beskattades hos de enskilde, skulle flera komma upp till den nivå, som medför skyldighet att erlagga bevillning.

Således kan jag för min ringa del icke finna annat än att de

Om vissa
ändringar i
bevillnings-
förordningen.
(Forts.)

fördelar, som vinnas genom antagande af detta tillägg, äro större än de olägenheter, som hägra för den ärade reservanten, och på den grund, herr talman, får jag äfven anhålla om bifall till utskottets hemställan.

Friherre Åkerhielm: Jag har icke något yrkande att framställa vid den föredragna paragrafen, men då första punkten af detta utskottsbetänkande är föremål för kammarens behandling, har jag velat tillåta mig göra en liten erinran vid det statsrådsprotokoll, som åtföljt propositionen i föreliggande ämne. Man skulle af detta protokoll kunna draga den slutsatsen, att de kommitterade, hvilka först behandlat frågan, icke afgifvit mera än ett förslag i ämnet och att detta förslag blifvit af kammarrätten i dess utlåtande underkänt. Så har dock icke varit förhållandet, ty kommitterade hade afgifvit två alternativa förslag, alternativa icke hvad det sakliga innehållet angick, utan hvad beträffade författningens formella anordning och uppställning. Då kammarrätten hade att afgifva utlåtande öfver detta förslag, yttrade kammarrätten sig om båda alternativen, framhöll fördelarna och olägenheterna af det ena och det andra, samt slutade med att gifva företräde åt alternativet n:o 2 utan att underkänna någotdera. Nu har finansministern valt alternativet n:o 1 och därom är ju ingenting att säga. För min del finner jag, att detta i sakens nuvarande läge var fullkomligt riktigt och en gifven följd af att det första alternativet blifvit antaget af Riksdagen i afseende å förordningen om inkomstskatt.

Med det anförda har jag icke velat anmärka någon brist i statsrådsprotokollet. Att chefen för finansdepartementet begränsat innehållet af sitt anförande till protokollet till hvad han funnit nödigt, finner jag helt naturligt, men jag har blott velat påvisa, att den verkliga innebörden af kammarrättens utlåtande i ämnet icke gick ut på något underkännande af nu föreliggande förslag.

Friherre Klingspor: Då jag ställt mig såsom reservant vid detta betänkande, är det äfven min skyldighet att angifva min uppfattning; och jag anhåller hos herr vice talmannen att, om jag därvid kommer att beröra äfven de andra punkterna, detta icke må anses oriktigt.

En ärad talare på skånebanken sade, att detta förslag vore nästan nödvändigt och i hvarje fall nyttigt. Ja, huruvida det är nyttigt, därom kunna ju åsikterna vara delade. Men han sade också, att det vore »nästan nödvändigt». Det är väl sant, att föregående beslut kunna medföra vissa konsekvenser, som det är nödvändigt att draga, men man har då att söka belysa, huruvida de konsekvenser, som här skulle framträda, i regel äro nödiga eller ens nyttiga.

Ser man då först på den 9 §, så hvad vållar den i praktiken? Jag skall nu icke upprepa hvad herr Wester sagt, endast betona, att jag intager samma ståndpunkt som han. — Jo, den vållar, att en

person, som enligt inkomstskatteförordningen skall afgifva alla uppgifter för sin person i en enda uppgift, får nu enligt bevillningsförordningen, därest han är lott- eller delägare i flera olika affärer eller rederier på olika orter, emottaga särskilda debetsedlar från hvarje af de kommuner, där de olika rörelserna drivas. Och då det gäller exempelvis ett litet rederi med många små delägare, som icke äro boende inom kommunen och som skola skatta hvar och en för sin andel, så blir följden den, att kanske tio, tolf debetsedlar, ofta flera, måste utskrifvas i stället för nu en enda; och en mängd små delägare i flera fartyg få sådana lappar på 200, 100, kanske 50 kronor. Jag frågar, om icke detta blir ett förskräckligt besvär för den kommunen, där detta lilla bolag är skrifvet, att på detta sätt behöfva skicka omkring debetsedlar utsocknes till en mängd personer.

Man säger vidare, att kommunal rösträtt kan vinnas genom att delägarne sålunda få skatta för sina andelar i ett litet bolag. Det torde dock icke vara nödigt att för detta ändamål ändra förordningen, ty den saken har icke något samband med inkomstskatteförordningen; det är helt andra synpunkter än beskattningssynpunkter, som därvid framträda. Genom de nu föreslagna bestämmelserna få kommunerna endast större besvär. Hvad gör det, om ett rederibolag skattar till kommunen såsom en enhet, under det delägarne enligt inkomstskatteförordningen skatta hvar för sig? Det betyder i praktiken ingenting! Men skall den senare principen följas äfven vid allmänna bevillningen, så komma på många ställen folk att blifva förvillade, ty man har svårt att fatta, att de beskattningsobjekt, som förut varit beskattningsbara inom kommunen, icke skola vara det längre. Detta är kinkigt att förstå, och jag antager, att taxering fortfarande kommer att ske efter bägge grunderna. Om rederibolaget till taxeringen upplyser, att dess inkomst varit så och så stor, delägarne så och så många och följaktligen andelarne så och så stora, synes kontrollen för *inkomstskatten* böra vara tillräcklig. Jag anser således införandet af denna bestämmelse icke nyttigt och absolut icke nödvändigt. Och frågan om kommunal rösträtt har absolut ingenting därmed att skaffa; denna förmån kan vinnas på annat sätt, men det tillhör icke bevillningsutskottet att se till den saken.

Hvad de andra punkterna beträffar — om jag får yttra mig om dem — så äro de, som friherre Trolle sagt, icke så väsentliga. Men den, som genomläser 14 §, kan lätt göra sig skyldig till ett misstag; jag gjorde själf detta misstag i bevillningsutskottet och jag kan icke se annat, än att paragrafen icke är bra skriven, något som ju icke är oviktigt, då den skall tydas rundt om i landet och icke blott af i juridik kunnige. Det står nämligen i denna paragraf »samt af annat bolag eller rederi, så ock af en hvar annan, som under nästföregående år varit taxerad för inkomst af rörelse eller yrke till belopp af minst 5,000 kronor». Jag fick den uppfattningen, att de 5,000 kronor gällde alla, således äfven »annat bolag eller rederi», men så är icke fallet, utan de gälla endast »en hvar annan». Nu är det ju gifvet,

*Om vissa
ändringar i
bevillnings-
förordningen.
(Forts.)*

*Om vissa
ändringar i
bevilnings-
förordningen.*
(Forts.)

att den, som är större stilist, icke gör ett sådant misstag, men faktiskt är, att misstag ofta ske på detta sätt; man tittar på innehållet, och då framträder icke meningen genast klar. Då här dessutom står ett »samt» såsom bindeord, har man anledning antaga, att hela detta led af meningen skall fattas såsom ett. Jag anser således redaktionen ganska otydlig, men tillägget torde vara nödigt, om 9 § accepteras sådan den är; den är en konsekvens af 9 §, och det finnes således ingen anledning att upptaga någon särskild kritik öfver densamma.

Sedan hafva vi 24 §. Såsom synes, har man haft den uppfattningen, att det skall vara blott *en* deklarationsuppgift. Nu har emellertid i utskottet påvisats, att det icke funnes någon rimlighet uti att hafva blott *en* uppgift för personer eller firmor, som drifva rörelse eller yrke på mera än en ort; detta vore en komplett orimlighet. Därför har dett skett ett pålappande på Kungl. Maj:ts förslag. Såsom herrarne veta, har jag haft den uppfattningen och drifvit den satsen i kammaren, att det skulle vara två uppgifter, en för inkomstskatten och en för allmänna bevilningen, och detta är det enda, som gifver någon reda. Men om 80, 90 procent af de skattskyldige icke hafva andra uppgifter än som afse allmänna bevilningen, kunna de på en uppgift skriva, att denna gäller bägge beskattningarna; om det lämnas olika uppgifter, kan det genomföras, att behandlingssättet göres olika af respektive nämnder.

Vi komma sedan till 27 §, som rör granskningen. Denna granskning skulle kunna ske lättare, om det vore dubbla uppgifter. Ty hvad hafva taxeringsnämnden och pröfningsnämnden med inkomstskatten att göra; de hafva med den intet att skaffa, den tillför icke kommunen någonting. Hvilken betydelse har det, att 30 à 40 bönder samlas för att höra summor uppläsa, men icke hafva rätt att fråga, huru de tillkommit, endast rätt att *för hvarje särskildt fall* utse en person att jämte ordföranden granska uppgifterna. Men detta förlänger förrättningen. Detta tycker jag är onödigt. Om inkomstskattedeklarationen skall gälla äfven för allmänna bevilningen, blir följden den, att det uppstår en kombination i behandlingen, som fördröjer och försvårar det hela. Och huru skall nämnden kunna granska uppgifter om egendom eller rörelse i annat distrikt eller annat län? Kan detta granskas under pågående förrättning? Det kan icke ske! Det är ett fullkomligt nonsens att tala om att verkställa en sådan granskning inför nämnden. Och om det än kunde ske, skulle det vara att tränga sig in på personers förhållanden och affärer på ett sätt, som det är mycket kinkigt att sammanställa med den sekretess, som skall hållas.

På dessa grunder anser jag, att hvad som föreslagits i 9 § är obehöfligt, länder till komplikationer och ökad besvär utan någon nytta. Och hvad de andra paragraferna angår, vill jag endast påminna om, att de äro konsekvenser af bestämmelser, som jag icke anser på något sätt önskvärda. Skulle detta nu afslås, tror jag icke, att risken vore synnerligen stor, ty dessa saker hafva nog sin gilla

gång i alla fall, och man får endast se till, att deklara-tionsuppgifterna behandlas med tillbörlig hänsyn och att de icke lämnas åt offentlig-heten.

Jag har med detta endast velat angifva min uppfattning af frågan och yrkar afslag på den nu föredragna punkten.

*Om vissa
ändringar i
bevillnings-
förordningen.
(Forts.)*

Herr Cavalli: Det lider intet tvifvel, att jag delar den upp-fattning, som friherre Trolle och friherre Klingspor uttalat, att frågan icke är stor, och att det icke gör så mycket, vare sig kammaren afslår eller bifaller den kungl. propositionen. Men då jag begärde ordet, var det för att belysa de skäl, som efter mitt förmenande tala för bifall till den kungl. propositionen, som i denna punkt öfverens-stämmer med utskottets hemställan.

Det torde vara skäl att för dem af kammarens ledamöter, som icke syssla med beskattningsfrågor, påpeka, att denna § 9, sådan den nu gäller, tillämpas olika i olika delar af landet; och ett af hufvud-skälen för propositionen torde väl utan gensägelse kunna sägas vara det, att man velat bringa reda och ordning i tillämpningen af nu gällande bestämmelser. Att man därvid velat åstadkomma öfverens-stämmelse med inkomstskatteförordningen har sin naturliga förklarings-grund däruiti, att man, så långt ifrån att vilja försvåra beskattnings-myndigheternas arbete, tvärtom velat förenkla detsamma. Om taxe-ringsmyndigheterna skola taxera ett litet handelsbolag, t. ex. en hökerifirma med 1,600 kronors inkomst och bestående af två delägare, Andersson och Pettersson, efter inkomstskatteförordningen, så skall Andersson skatta för 800 kronor och Pettersson för 800 kronor, men efter bevillningsförordningen skall firman skatta för 1,600 kronor, i hvilket senare fall firman icke får något bevillningsfritt afdrag. Be-villningsförordningens bestämmelser hafva emellertid i detta fall till-lämpats olika i olika delar af landet, och ändringens vidtagande är således en lämplighetsfråga, och från den synpunkten bör den ses. I det konkreta exempel jag valde blir påföljden den, om utskottets förslag bifalles, att de båda delägarne få lindring i sin beskattning, att de i stället för att betala 16 bevillningskronor få betala 3: 50 kronor hvardera eller tillsammans 7 bevillningskronor. Och jag kan icke utfundera någon grund, hvarför de skola beskattas hårdare, där-för att de arbeta i bolaget under namnet Andersson & Comp., än om de arbetat hvar för sig under sina namn Andersson och Pettersson. Genom uppdelningen beröres frågan om delägarnes kommunala röst-rätt, och det är klart, att i sådant fall båda få rösta, medan annars endast *en* får rösta för firman.

Friherre Klingspor intager, såsom känt är, till inkomstskatten och dess samband med allmänna bevillningen en särskild ståndpunkt, som jag i detta sammanhang ej torde behöfva bemöta, och jag vänder mig därför mot den förste talaren, som gjorde frågan större än den är och förtjänar att vara. Han framdrog exempel på delägare i rederi, som hade 50 kronor hvardera i inkomst från rederiet. Jag vet också,

*Om vissa
ändringar i
bevillnings-
förordningen.*
(Forts.)

att sådana fall finnas, men icke skall man väl lagstifta för sådana undantagsfall, utan för det stora antalet fall; det är tydligt. Den förste talaren sade äfven, att vi beröfvade vissa kommuner några skattekronor. Det kan ju visserligen vara rätt ledsamt för dessa kommuner — det kanske gäller den kommun, där den ärade talaren är bosatt — men icke böra vi vid lagstiftningen göra ett sådant konkret fall bestämmande.

Med detta har jag anfört mina skäl för bifall till den föredragna paragrafen, till hvilken jag yrkar bifall. Jag upprepar emellertid: vill kammaren afslå densamma, så är skadan icke stor, men säkert är, att man därigenom för taxeringsmyndigheterna skapar svårigheter, som eljest icke skulle finnas.

Herr Wester: Endast några ord i anledning af hvad herr Cavalli nyss anförde.

Han yttrade först, att bevillningsförordningen redan nu tillämpas så i många fall, hvadan detta vore att införa någon nyhet. Men, mina herrar, det är en stor skillnad, om man i vissa fall *kan* tillämpa förordningen så och så, eller om man är *skyldig* att göra det.

Vidare nämnde herr Cavalli med afseende å de enskilda bolagen, att det ej låge någon orättvisa uti att delägarne hvar för sig finge åtnjuta bevillningsafdrag och uti den förlust, som därigenom drabbade kommunerna. Men då vill jag hemställa till den högt ärade ordföranden i bevillningsutskottet: är det rättvist, att de enskilda lottägarne i ett handelsbolag få afdrag, men icke den enskilde aktieägaren i ett aktiebolag? Jag kan ej finna detta vara konsekvent.

Den ärade representanten på skånebänken yttrade, att det vore ingen nämnvärd förlust för kommunen. Men jag har dock påvisat fall, där kommuner måste tillskyndas rätt betydlig förlust. Vidare yttrade han: »det komme flera upp i nivån.» Jag vet ej riktigt, hvad han därmed menade, möjligen syftade han på den kommunala rösträtten, som de härigenom skulle erhålla. Men det är dock ej så alldeles gifvet. Om en person, eu sådan delägare bor utom socknens gränser, så kommer han upp i nivån, ty då får han icke afdrag, men är han bosatt inom socknen, så får han afdrag och kommer därför icke i nivån.

Jag är öfvertygad om, att vid tillämpningen skulle dessa nya bestämmelser komma att vålla bevillningsberedningarna betydligt ökad besvär med fördelningen af de olika andelarne.

Herr Nisser: I sitt anförande till statsrådsprotokollet rörande denna fråga yttrade chefen för finansdepartementet, enligt hvad som förekommer å sid. 2 i betänkandet: »Det torde nämligen icke vara lämpligt att på grund af bestämmelserna rörande inkomstskatten, som dock ännu endast *provisoriskt upptagits i vårt skattesystem*, införa andra nyheter i bevillningsförordningen än dem, som af sambandet mellan förordningarna ovillkorligen betingas.»

Jag kan för min del icke finna, att den föreslagna förändringen är ovillkorligen nödvändig. Om vi gå till bevillningsförordningen, innehåller paragrafen 12 rörande beskattningssorten följande: »Skattskyldig taxeras för inkomst af kapital och arbete: — — c) annat bolag: å den eller de orter, där bolagets rörelse eller någon gren därpå på mera själfständigt sätt eller i afsevärd omfattning drifves.» Däremot innehåller 14 § i inkomstskatteförordningen: »Skatt för inkomst, som åtnjutas af vanliga handelsbolag, kommanditbolag, enkla bolag och rederier, som ej äro aktiebolag, utgöres af delägarna, en hvar efter hans andel af bolagets inkomst.» Taxeringen sker således i de fall, då de i 16 och 17 §§ gifna regler ej äga tillämpning, icke å den ort, där bolagets verksamhet bedrifves, utan i sammanhang med den skattskyldiges öfriga bevillning å den ort, där han är skyldig skatta för inkomst. Jag kan för min del icke finna, att den föreslagna förändringen skulle medföra någon reda i förhållandena. I stad sitter t. ex. en person, hvilken där är mantalsskrifven samt skyldig uppgifva sin inkomst, allt hvad han äger, äfven inkomst från bolag, däri han är delägare, på annan ort. Däremot skola delägarne i detta bolag taxeras för inkomst från bolaget där bolaget drifver sin rörelse. Då blir ju äfven följd den, att den person, jag tagit som exempel och som är bosatt i stad men åtnjuter inkomst från bolag på landet, måste få dubbla debetsedlar. Jag föreställer mig, att förhållandena skulle med det föreliggande förslaget antagande blifva mera invecklade än hvad de redan förut äro. För öfrigt kan det icke undvikas, att det komme att inverka på beskattningens omfång, detta sönderdelande af ett bolags inkomster på de särskilda delägarne, hvarigenom säkerligen på många håll skatteinkomsterna skulle i väsentlig grad minskas. Jag kan således icke anse detta vara en oundgängligen nödvändig förändring. Därtill kommer, att häraf skulle föranledas vissa ändringar i andra paragrafer, dem bevillningsutskottet har måst leta fram, men jag är ej fullt säker på, att utskottet därvidlag lyckats finna alla de paragrafer, som jämväl kunde behöfva ändras, och det skulle sålunda möjligen kunna inträffa, att, om detta förslag med dess nödvändiga konsekvenser antoges, man skulle kunna påträffa ännu flera §§ inom bevillningsförordningen, till hvilka man ej nu tagit nödig hänsyn, utan som blifvit uteglömda. Då jag följaktligen icke är öfvertygad, att man fullständigt genomfört de ändringar i bevillningsförordningen, hvilka af denna §:s antagande måste blifva en följd, får jag hemställa om afslag på paragrafen.

*Om vissa
ändringar i
bevillnings-
förordningen.
(Forts.)*

Herr Rettig: Blott några ord. Jag gifver fullkomligt rätt åt bevillningsutskottets ärade ordförande och den ärade talare på skånebanken, hvilka ansågo denna fråga vara mycket obetydlig, men jag har begärt ordet egentligen för att stryka under en principfråga, som sammanhänger därmed, att den kungl. propositionen framkommit för att bringa bevillningsförordningen i öfverensstämmelse med förordningen om inkomstskatt. Denna sistnämnda är emellertid en experiment-

*Om vissa
ändringar i
bevillnings-
förordningen.*
(Forts.)

förordning, afsedd för endast tvenne år, för att därunder skulle prövas, huru den kan komma att verka. Mig synes därför såsom om alla ändringar och tillägg i nuvarande bevillningsförordning borde anstå, tills vi få en verklig inkomstskatteförordning, och det är för denna principfrågas skull jag nu yrkar afslag å framställningen.

Herr Cavalli: Gent emot den föregående talaren vill jag endast erinra, att förslaget afser ej blott att bringa öfverensstämmelse mellan de båda författningarna, utan, såsom jag förut sagt, att vinna reda och ordning vid tillämpningen af nu gällande bestämmelser i bevillningsförordningen, hvilka på olika orter tillämpas på olika sätt.

Sedan öfverläggningen förklarats härmed slutad, yttrade herr vice talmannen, att beträffande förevarande paragraf yrkats, dels att densamma skulle godkännas, dels ock att paragrafen skulle afslås.

Härefter gjorde herr vice talmannen propositioner jämlikt dessa yrkanden och förklarade sig anse propositionen på godkännande af paragrafen vara med öfvervägande ja besvarad.

Votering begärdes, i anledning hvaraf uppsattes, justerades och anslogs en så lydande omröstningsproposition:

Den, som godkänner bevillningsutskottets förslag till ändrad lydelse af 9 § i förordningen angående bevillning af fast egendom samt af inkomst, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, afslås nämnda förslag.

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 53;

Nej — 51.

10 §.

Godkändes.

14 §.

Herr Leman: Det är icke så få nyheter, som den skattdragande allmänheten under de senare åren har fått vidkännas i form af pro-

gressiv skatt, själfdeklaration m. m. Nu har här framlagts ett förslag, att den s. k. sekundära deklARATIONSSKYLDIGHETEN — d. v. s. den skyldigheten, att en person skall deklarerera hvad eu annan person har i inkomst — äfven skall utvidgas.

Herr statsrådet och chefen för kungl. finansdepartementet säger visserligen, att »om lämpligheten af en dylik utsträckning af uppgiftsskyldigheten lärer heller ingen tvekan råda.» Ja, därom torde dock meningarne kunna vara delade. Men äfven om så ej vore, torde det dock icke vara fullt lämpligt att gå allt för långt i den vägen, och hvad som därför synes mig åtminstone icke vara lämpligt, är det af regeringen framlagda förslaget, hvilket dock torde vara lämpligare än det af bevillningsutskottet framställda ändringsförslaget. Jag skall tillåta mig att i korthet angifva skälen för detta mitt omdöme.

Kungl. Maj:t och bevillningsutskottet hafva bägge varit ense därom, att en hvar, som under nästföregående år varit taxerad för inkomst af rörelse eller yrke till belopp af minst 5,000 kronor, skall vara skyldig att uppgifva lön- och arfvodestagares löneförmåner. Därtill har nu bevillningsutskottet lagt, att »*annat bolag eller rederi*» jämväl skall hafva samma skyldighet, och därvid har bevillningsutskottet icke ifrågasatt den ringaste inskränkning. Alltså, om jag tager den värde ordförandens i bevillningsutskottet exempel om detta lilla bolag Andersson & C:o, bildadt af tvenne handelsbetjänter, som etablerat en liten hökerirörelse, hvaruti de anställt en springpojke, så skall bolaget vara skyldigt att deklarerera denne lärpojkes lön. Ännu värre blir det i fråga om rederi, ty denna bestämmelse skulle träffa hvartenda litet fiskefartyg o. d. Hade man åtminstone följt sjölagen och tagit med endast de fartyg, som äro registreringsskyldiga, d. v. s. sådana, som mäta öfver 20 ton, så hade man dock fått någon begränsning. Men nu gör man ingen begränsning, utan hvar och en, som har del uti en liten fiskebåt, skulle efter denna bestämmelse drabbas af dylik deklARATIONSPLIKT.

Kommer jag så till det, som är gemensamt både för regeringens och utskottets förslag, nämligen att den, som under näst föregående år varit taxerad till 5,000 kronors inkomst af rörelse eller yrke, skall deklarerera. Ja, mina herrar, hvad blir följden af en dylik föreskrift? Jo, om t. ex. en fabriksidkare, som drifver en stor och omfattande rörelse, icke haft någon inkomst under föregående år, så åligger honom ingen deklARATIONSSKYLDIGHET; likaledes om rörelsen, vid hvilken kanske hundratals arbetare varit engagerade, gått så illa, att hans inkomst icke uppgått till mera än 4,000 kronor. Hvar och en åter, som har en specerihandel eller dylikt samt verkligen haft 5,000 kronors inkomst under året, men haft endast några få biträden, skall deklarerera. Är detta verkligen skäligt? Då staten genom denna bestämmelse vill hafva uppgifter om tjänstemäns och betjanters löner, så erhållas de icke fullständigt på denna väg.

Men äfven om bestämmelsen icke redan till följd häraf måste

*Om vissa
ändringar i
bevillnings-
förordningen.
(Forts.)*

*Om vissa
ändringar i
bevillnings-
förordningen.*
(Forts.)

synas olämplig, torde särskildt böra framhållas det betänkliga uti att öka det redan förut förefintliga mångskrifveriet och den mängd af uppgifter, som skola sändas från en ort till en annan.

Hvad som emellertid enligt min åsikt gör, att man icke kan gifva sin röst åt något af dessa förslag, afven om de nu af mig framställda anmärkningarne skulle kunna vederläggas, är den omständigheten, att herr statsrådet och chefen för kungl. finansdepartementet yttrat: »det är nämligen af vikt, att inom Riksdagen pröfningen af erforderliga ändringar, särskildt hvad angår uppgiftsskyldigheten, må kunna utan alltför stor tidsutdräkt verkställas. *Innan den 1 april* skola deklARATIONERNA, som bekant, i regel vara aflämnade, och *i god tid dessförinnan böra åtminstone de ändringar i bevillningsförordningen, som hafva afseende å dessa, vara till allmän efterrättelse kungjorda.*»

Ja, mina herrar, vi hafva i dag den 28 februari. Det kan ju hända, att en snabb expedition kan äga rum, om bägge kamrarne nu bifalla detta betänkande oförändradt. Kungörelse skall dock sedermera af regeringen utfärdas, densamma skall tryckas i Svensk författningssamling och skickas ut till Norrland, Småland och andra aflägsna orter. När tro herrarne, att denna författning kan vara färdig till tillämpning? Tidigast i medio af mars, vill det förefalla mig, och man kan ju tvista, om tiden kan bestämmas till den 10 eller den 15 mars. Då först skola de skattdragande, af hvilka redan nu många äro bekymrade öfver att de icke kunna lära sig inkomstskatteförordningen, få veta, att det här kommit en ny skattekungörelse, hvilken säkerligen kommer att vålla dem än mera hufvudbry.

Dessutom har i synnerhet i de större städerna en stor del redan fullgjort sin deklARATIONSSKYLDIGHET, till följd hvaraf den nya förordningen säkerligen af många icke blir uppmärksammas. Man kan ju visserligen säga, att den saken bör kunna afhjälpas därigenom, att vederbörande ordförande i bevillningsberedningarne få sända ut anmaningar till dem, som försumma att af sig själfva lämna uppgifter. Ja, det är sant, men därigenom åstadkommes åter en oändlig mängd nya skrifverier.

Jag hemställer till kammaren, om det under sådana förhållanden, då så kort tid återstår, innan bevillningsberedningarne skola sammanträda, kan vara skäl att antaga en författning, som omöjligt kan komma att tillämpas utan enorma trakasserier. Nästa år åter kunde ju den kungl. propositionen komma in i början af riksdagen och genast behandlas, men att nu antaga den, synes mig icke vara lämpligt.

På dessa grunder, herr grefve och talman, tillåter jag mig att yrka afslag å bevillningsutskottets hemställan.

Herr Cavalli: Det är alltid angenämt att i skattefrågor få utbyta mening med den siste talaren, ty hans framställning är sakrik, och han har med intresse satt sig in i de föreliggande frågorna. Men

det är på samma gång svårt att hafva honom till motståndare på taxeringsfrågornas område, där kammaren gärna lyssnar till hans förslag.

Jag skulle dock i dag vilja fråga den ärade talaren, som är så kunnig och så förfaren i den förordning, om hvilken det nu är fråga, huruvida han, då han nu framfört sina anmärkningar, verkligen har läst igenom de med den nu föredragna 14 § sammanhängande paragraferna i bevillningsförordningen. § 14 mom. 2 e), hvarom det nu tvistas, lyder enligt utskottets förslag, sålunda:

»Till ledning vid taxeringen skola följande uppgifter meddelas:

1:o) — — — — —

1:o) — — — — —

e) af styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad eller står under offentlig kontroll, samt af annat bolag eller rederi, så ock af en hvar annan, som under nästföregående år varit taxerad för inkomst af rörelse eller yrke till belopp af minst 5,000 kr:

enahanda uppgift, hvarom i b) stadgas angående lön- och arfvodestagares samt öfriga arbetares löneförmåner.»

Det är betänkligt att på detta sätt vidga den sekundära deklara- tionsplikten, menar den ärade talaren. Men har han då läst 23 § 4 mom. i gällande bevillningsförordning? Där heter det nämligen: »Efter anmaning, som i 22 § 2 mom. sägs, vare ock andra verk eller bolag samt enskilda arbetsgifvare än de i 14 § 2:o) e) nämnda plik- tige att aflämna sådan uppgift angående lön- och arfvodestagares samt öfriga arbetares löneförmåner, som i sistnämnda författningsrum om- förmåles.»

Mine herrar, den deklara tionsplikt, hvarom nu är fråga, är redan nu stadgad (endast med den skillnad, att bevillningsberedningens ord- förande skall anhålla om uppgifternas bekommande. Därtill inskrän- ker sig den vidtomfattande förändring, om hvilken den siste ärade talaren yttrat sig.

Talaren anmärkte, att den kungl. propositionen framlagts för sent; men det är en sak, som han väl icke får räkna bevillningsutskottet till last, ty bevillningsutskottet har på mycket kort tid behandlat den kungl. propositionen och afgifvit sitt betänkande; ett betänkande, hvars affattande icke varit utan svårigheter, såsom den ärade talaren själf erkände. Nåväl, säger talaren, skall nu förordningen vara färdig att kungöras den 10 eller 15 mars? Nej, det kan hända, att den *till en del* icke kan blifva färdig att tillämpas i år, utan först till nästa år till följd däraf, att tiden nu är för långt framskriden.

När jag alltså nu, som jag tror, reducerat de uppgifna olägen- heterna af denna bestämmelses antagande till de dimensioner, som de, efter min uppfattning, böra hafva, så återstår att undersöka riktig- heten af den ärade talarens påstående, att, ehuru han icke kan gilla någotdera förslaget, regeringens förslag dock är bättre än bevillnings- utskottets. Nej, det går icke för sig att antaga regeringens förslag i denna §. Då är det bättre att afslå hvarje ändringsförslag, hvaraf följ-

*Om vissa
ändringar i
bevillnings-
förordningen.*

(Forts.)

den endast skulle blifva, att bevillningsberedningarnes ordförande, hvilkas arbetsbörd herr Leman sade sig vilja minska, skulle få det ytterligare besväret att infordra dessa uppgifter i den mån de icke redan lämnats — ty i många fall lämnas uppgifterna redan nu. Kungl. Maj:t har nämligen proponerat Riksdagen, att en hvar, som undernästföregående år varit taxerad för inkomst af rörelse eller yrke till ett belopp af minst 5,000 kronor, skall lämna uppgift angående löneförmåner, som åtnjutas af lön- och arfvodestagare samt arbetare hos de handelsbolag och rederier, från hvilka idkaren af rörelse eller yrke åtnjuter inkomst. Låt oss taga ett exempel, som klargör verkningarna af ett sådant stadande. Jag tager då ett rederi, som förut omnämnts. Ett rederi i Sundsvall har flera delägare, af hvilka en är bosatt i Stockholm, en i Malmö och en i Ystad. Desse hafva hvar och en 5,000 kronors inkomst af rörelse eller yrke på de orter, hvarest de äro bosatta, samt dessutom några hundra kronors inkomst från rederiet i Sundsvall. Genom den bestämmelse, som förefinnes i den kungl. propositionen, skulle en hvar af dessa vara skyldig att lämna uppgift angående de löneförmåner, som i Sundsvall åtnjötas af rederiets skeppare, bokhållare, arbetare o. s. v. En sådan bestämmelse kan ju icke vara lämplig, och då får man väl hålla bevillningsutskottet räknig för att utskottet i denna del föreslagit en ändring.

Nåväl, hvad har bevillningsutskottet föreslagit? Jo, bevillningsutskottet har velat bibehålla den nu gällande bestämmelsen oförändrad i fråga om solidariska bolag och rederier, med befrielse dock för bevillningsberedningarnes ordförande att anmoda rederiets hufvudredare och den, som tecknar firman i ett bolag, att lämna uppgifter af ifrågasvarande slag. I öfrigt har bevillningsutskottet tillstyrkt bifall till hvad den kungl. propositionen föreslagit, eller att den, som drifver rörelse eller yrke samt har minst 5,000 kronors inkomst, skall lämna uppgift om hos honom anställda tjänstemäns och betjäntes samt arbetares löneförmåner.

Så förhåller sig den saken. Vill kammaren nu taga bevillningsutskottets hemställan eller afslå densamma, det är icke af stor vikt hvilketdera kammaren gör, men att antaga den kungl. propositionens formulering af den föreliggande paragrafen vore enligt min uppfattning mindre lämpligt.

För min del håller jag på bevillningsutskottets hemställan beträffande denna paragraf och yrkar bifall därtill.

Herr Leman: Jag skulle endast vilja yttra några få ord såsom genmäle till hvad den föregående ärade talaren yttrat. Lika vänlig som han varit mot mig, skall jag söka vara i mitt korta genmäle.

Jag har verkligen senast i dag på morgonen läst igenom § 23 i bevillningsförordningen. Men med hänsyn till den där förekommande föreskrift, tillåter jag mig erinra, att det är en betydlig skillnad mellan att blifva anmodad att uppgifva sina biträdens inkomster och att

hafva öfver sig såsom ett damoklessvärd, en uppgiftsskyldighet, om hvars beskaffenhet flertalet af de skattdragande ännu en lång tid bortåt torde sväfva i okunnighet. Hvad jag för öfrigt absolut icke kan gå ifrån, det är, att det är olämpligt att ålägga »rederier» uppgiftsskyldighet. För alla de större fartyg, som ägas af aktiebolag, finnes ingen svårighet att deklarerera, ty för dessa skall redan, enligt nu gällande förordning, deklaration lämnas af bolagets styrelse. Men för alla andra registreringsskyldiga fartyg däremot, hvilka ägas af partrederier, och för hvilka enligt sjölagen skall utses hufvudredare, blifver den af utskottet föreslagna deklarationsskyldighet hart när omöjlig. Tror verkligen den ärade utskottsordföranden, att hvarje ägare af en fartygslott vet, hvad fartygens kaptener och maskinister och styrmän hafva för löner? Jag tviflar därpå. Jag kan vara delägare i ett fartyg från Kalmar, men själf bo i Stockholm, och det skall kosta mig mycket besvär att få reda på löneförhållandena. Den, som däremot utan besvär kan lämna uppgift härom, är *hufvudredaren*. Det torde vara nog att ålägga delägaren i ett partrederi att deklarerera sin egen inkomst af det fartyg, i hvilket han äger del; att därutöfver ålägga honom en sekundär deklarationsskyldighet, synes mig vara obilligt. Och hvartill tjänar en sådan skyldighet, då det t. ex. gäller en fiskebåt, som gemensamt äges af några fiskare, som å båten icke hafva någon aflönad befälhafvare och besättning? Jag tror ej, att frågan kan annat än vinna på att den får hvila till ett annat år, så att den kan blifva litet bättre genomtänkt och komma fram i bättre tid. Därför får jag fortfarande yrka afslag.

*Om vissa
ändringar i
bevillnings-
förordningen.*

(Forts.)

Herr Cavalli: Jag skall be att offentligt få besvara en enskildt till mig riktad förfrågan, huruvida de stadganden angående uppgiftsplikt, som innehållas i den kungl. propositionen och i bevillningsutskottets hemställan, jämväl skola gälla ägare af jordbruk. Det är klart, att dessa stadganden icke gälla dem. Här är endast fråga om inkomst af rörelse och yrke, såsom rörelse och yrke i bevillningsförordningen rubriceras.

Hvad nu angår den senaste talarens sista yttrande, vill jag nämna, att det är klart, att enligt bevillningsutskottets formulering uppgiftsskyldigheten åligger rederiets verkställande direktör. Denna skyldighet åligger honom däremot icke enligt det kungl. förslaget.

Efter härmed slutad öfverläggning yttrade herr talmannen, att i afseende på nu föredragna paragraf yrkats, dels att densamma skulle godkännas, dels ock att kammaren skulle afslå såväl utskottets som Kungl. Maj:ts förslag i denna del.

Sedermera gjorde herr talmannen propositioner i enlighet med dessa yrkanden och förklarade sig finna propositionen på godkännande af paragrafen vara med öfvervägande ja besvarad.

Herr *Leman* begärde votering, i anledning hvaraf uppsattes, justerades och anslogs en omröstningsproposition af följande lydelse:

Den, som godkänner bevillningsutskottets förslag till ändrad lydelse af 14 § i förordningen angående bevillning af fast egendom samt af inkomst, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, afslås såväl utskottets som Kungl. Maj:ts förslag i denna del.

Vid slutet af den häröfver anställda omröstning befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 68;

Nej — 30.

24, 27 och 32 §§.

Godkändes.

Utskottets i punkten 1 gjorda hemställan.

Förklarades besvarad genom kammarens beslut vid föredragningen af de särskilda paragraferna.

Punkten 2.

Bevillningsförordningen.

11 §.

Herr *Cavalli*: Antagandet eller förkastandet af denna paragraf är beroende af det beslut, som Riksdagen kan komma att fatta beträffande 9 §.

Jag hemställer därför, att kammaren nu behagade besluta att återremittera denna paragraf till utskottet.

Efter härmed slutad öfverläggning visades föreliggande paragraf åter till utskottet.

15 §.

Godkändes.

Instruktionen för taxeringsmyndigheterna.

16 §.

Herr Cavalli: Om § 16 i gällande instruktion för taxeringsmyndigheterna gäller alldeles detsamma som angående § 11 i bevillningsförordningen, eller att antagandet eller förkastandet af densamma beror af det beslut, som Riksdagen fattar beträffande § 9.

Jag hemställer därför, att kammaren nu behagade besluta att återremittera denna paragraf till utskottet.

Öfverläggningen ansågs härmed slutad, hvarefter förevarande paragraf visades åter till utskottet.

Utskottets i punkten gjorda hemställan.

Förklarades besvarad genom kammarens beslut vid föredragningen af de särskilda paragraferna.

Punkten 3.

Utskottets hemställan bifölls.

Vid förnyad föredragning af bevillningsutskottets den 25 och 27 innevarande februari bordlagda betänkanden:

n:o 16, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t rörande borttagande eller nedsättning af tullen å alkoholfria viner, och

n:o 17, i anledning af väckt motion rörande ändring i tullen å gjutna hjulnaf och delar därtill,

biföll kammaren hvad utskottet i dessa betänkanden hemställt.

Föredrogs å nyo lagutskottets den 24 och 25 i denna månad bordlagda memorial n:o 26, angående öfverlämnande till särskildt utskott af två till lagutskottet hänvisade motioner.

Herr Tamm, Hugo: I det föreliggande betänkandet har lagutskottet hemställt, att de två motioner, som röra förändring i gäl-

*Ifrågasatt
öfverläm-
nande till
särskildt ut-
skott af två
till lag-
utskottet hän-
visade motio-
ner.*

*Ifrågasatt
öfverläm-
nande till
särskildt ut-
skott af två
till lag-
utskottet hän-
visade motio-
ner.
(Forts.)*

lande föreskrifter till förekommande och hämmande af skogseld, skola remitteras till skogsutskottet. För mig är det svårt att se det egentliga sambandet mellan dessa motioner och de till sistnämnda utskott hänskjutna frågor. Om alla motioner, som kunna röra skogarne, de må angå nunnan eller hvilka fristående frågor som helst, skola hänvisas till skogsutskottet, så blir följden den, att utskottet kommer att behandla de förslag, som nu föreligga, för sig själva och få dessa såsom påbröd alldeles oberoende af de andra. Under sådana förhållanden och då dessutom det särskilda utskottet, som ju är mycket stort, är sammansatt af ledamöter från de andra ordinarie utskotten, samt det ovillkorligen måste vara fördelaktigt, om dessa ledamöter så fort som möjligt kunna få komma tillbaka till de ordinarie utskotten för att deltaga i behandlingen af de frågor, som uppdragits åt dessa utskott, så får jag vördsamt hemställa till herr ordföranden i lagutskottet, om han ej skulle vilja behålla dessa motioner, som han en gång fått och mottagit. Det rubbar nog ej arbetet mer i lagutskottet än i skogsutskottet.

Jag får därför anhålla om afslag å utskottets hemställan.

Herr Hasselrot: Den fråga, som väckts genom ifrågavarande motioner, lär nog taga mycket liten tid, vare sig den skall behandlas i lagutskottet eller i det särskilda utskotte för skogslagstiftning. Från denna synpunkt sedt, kan således hvilket af dessa utskott som helst utan olägenhet öfvertaga behandlingen af berörda fråga. Det är emellertid någon skillnad mellan dessa motioner och ett eventuellt förslag, om t. ex. åtgärder mot skadegörelse å skog genom nunnan, som den siste ärade talaren omnämnde. Här är nämligen fråga icke allenast om att skydda skogarne mot skada, utan jämväl om ordnande af en bestående organisation, afsedd att verka för längre tid. De bestämmelser, som nu finnas angående hämmande af skogseld, äro alldeles otillräckliga och olämpliga. Det måste finnas myndigheter i de olika orterna, som taga saken om hand och ordna huru härmed skall förfaras. Det ligger då synnerligen nära till hands antaga, att de skogsvårdsstyrelser, som äro ifrågasatta i Kungl. Maj:ts förslag till skogslag, skulle lämpa sig för ett sådant uppdrag, vare sig så sammansatta, som Kungl. Maj:t föreslagit, eller med någon förändring, föranledd just af detta särskilda uppdrags beskaffenhet. Därtill kommer, att det ovillkorligen fordras penningar för betäckande af de utgifter, som uppkomma vid släckning af skogseld. Icke gärna kunna dessa uttagas af ägaren till den skog, som brinner, och motionärerna hafva ej heller tilltrött sig föreslå något visst sätt, hvarpå dessa erforderliga medel skulle anskaffas. Kungl. Maj:ts förslag om ny skogslagstiftning anvisar emellertid en utväg i detta afseende, då förslaget ifrågasätter bildandet af skogsvårds-kassor. Det synes vara mycket lämpligt, att dessa kassor användas jämväl för bestridande af de utgifter, som erfordras för hämmande af skogseld, men därom torde då tillägg böra göras i Kongl. Maj:ts förslag.

Det är således åtskilliga saker här, som hafva gemenskap med hvarandra, och det är hufvudsakligen af denna anledning, om också jämväl med hänsyn därtill, att skogsutskottet ju är sammansatt af personer, som bättre hafva reda på dessa förhållanden än lagutskottets ledamöter i allmänhet, som lagutskottet ifrågasatt, att de i motionen väckta frågor skulle öfverlämnas till särskilda utskottet för skogarne. Om så skulle finnas lämpligare, har lagutskottet för sin del ingenting emot att behålla motionerna. Arbetet därmed blir, hvilket utskott som än får dem, ganska obetydligt. Jag anser mig dock på de grunder, som jag nu anfört, böra yrka bifall till lagutskottets hemställan.

*Ifrågasatt
öfverlämnande till särskildt utskott af två till lagutskottet hänvisade motioner.*
(Forts.)

Herr Unger: Jag kan för min del icke förstå, att dessa motioner om skrivelser till Kungl. Maj:t angående ändring af gällande föreskrifter till förekommande och hämmande af skogseld och angående föreskrifter rörande skogselds släckning stå i sådant sammanhang med de frågor, som hänvisats till särskilda utskottet, där det gäller vård och plantering af skog, att lagutskottet, på sätt som skett, bort göra framställning om motionernas öfverlämnande till särskilda utskottet.

Om det öfver hufvud taget må, såsom herr ordföranden i lagutskottet förmenat, vara »lämpligt» att till särskilda utskottet hänvisa dessa frågor, synes mig ej böra, vid pröfning af det föreliggande spörsmålet, komma under bedömande, utan endast huruvida de ärenden, som i motionerna beröras, äro af enahanda eller likartad beskaffenhet som de till särskilda utskottet hänvisade frågor. Men då så uppenbarligen icke är förhållandet, utan i motionerna afhandlas nya ärenden, isolerade från de till särskilda utskottet hänskjutna frågor om skogsvården, eftersom i Kungl. Maj:ts förslag icke alls är fråga om förekommande eller släckning af skogseldar, förenar jag mig med herr Tamm i yrkandet om afslag å denna lagutskottets hemställan.

Efter härmed slutad öfverläggning gjordes jämlikt därunder förekomna yrkanden propositioner, först på bifall till hvad utskottet i nu föredragna memorial hemställt samt vidare på afslag därå, och förklarades den senare propositionen vara med öfvervägande ja besvarad.

Vid förnyad föredragning af lagutskottets den 24 och 25 innevarande månad bordlagda utlåtanden:

n:o 27, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående upphäfvande af patronatsrätten, och

n:o 28, i anledning af väckt motion om vitsord att påkalla skifte för utbrytning af rätt till skogsfång eller mulbete,

biföll kammaren hvad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Föredrogs och företogs punktvis till afgörande bevillningsutskottets nästlidne dag bordlagda memorial n:o 18, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut rörande bevillningsutskottets betänkande n:o 10 i anledning af väckta motioner om förhöjning af tullen å förhydnings-, press- och takpapp.

Punkten 1.

Den föreslagna voteringspropositionen godkändes.

Punkten 2.

Utskottets först gjorda hemställan bifölls; hvarjämte den voteringsproposition, utskottet för uppgifven händelse föreslagit, under den af utskottet gjorda förutsättning godkändes.

Upplästes och godkändes sammansatta stats- och bankoutsrottets förslag till Riksdagens skrivelser:

n:o 14, till fullmäktige i riksbanken, i anledning af verständig granskning af fullmäktiges i riksbanken och fullmäktiges i riksgäldskontoret åtgärder för utförande af det dem gemensamt lämnade uppdrag i fråga om uppförande å Helgeandsholmen af riksdags- och riksbankshus, samt

n:o 15, till fullmäktige i riksgäldskontoret, i samma ämne.

Upplästes och godkändes bevillningsutskottets förslag till Riksdagens skrifvelse, n:o 16, till Konungen, i anledning af väckta motioner i fråga om åtgärder, som kunna föranledas af beslutade tullförhöjningar i främmande länder.

Upplästes följande ingifna läkareintyg:

Att ledamoten af Riksdagens Första Kammare, herr ryttmästaren *C. G. Bergendahl*, som lider af svårartad Furunculosis, tillsvidare icke kan deltaga i riksdagsarbetet, intygas.

Stockholm den 28 februari 1903.

Adolf Grundal.
Legitimerad läkare.

Lördagen den 28 Februari.

25 N:o 19.

Ledighet från riksdagsgörömlen beviljades herr *Åkerberg* under två veckor från och med den 2 nästkommande mars.

Justerades åtta protokollsutdrag för denna dag.

Kammaren åtskildes kl. 1,57 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.
